Odběr moče, katetrizace močového měchýře

B. T.

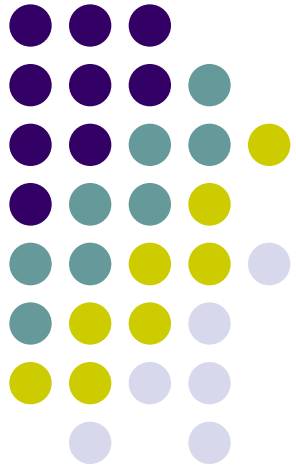

Odběr moče

- Fyzikální vyšetření:

Barva:

- Světle žlutá = norma
- Oranžová = karoteny v potravě
- Červená = hematurie, (analgetika)
- Bezbarvá = polyurie
- Hnědá = bilirubin

Odběr moče

- Fyzikální vyšetření:

Zápach:

- Aceton = hladovění, zvracení, DM (ketonurie)
- Alkohol = otrava alkoholem
- Hnilobný = bakterie
- Amoniakální = rozpad močoviny
- Myšina = FKU (V metabolická porucha)

Odběr moče

- Chemické vyšetření:

pH 4,5……..5 – 7……..8

aciurie norma alkaurie

masitá strava vegetariánská

Diagnostické papírky (bílkovina, cukr, Hb,…)

PHAN

Specifická hmotnost moče

- Urometr

- Norma

1,010 – 1,025 g/cm3

Odběr moče

- Biochemické vyšetření: M+sed, Hamburgerův (Addisův) sediment, clearence kreatininu, toxikologie

- Mikrobiologické vyšetření (K+C moč)
  sterilní odběr – střední proud ranní moči,
  cévkovaná moč,
  suprapubická punkce

(informace a příprava klientky, žádanky)

Odběr moče

- Biochemické vyšetření: Hamburgerův (Addisův) sediment, clearence kreatininu

- **Sběr moči**

(informace a příprava klientky, žádanky)

Odběr moče

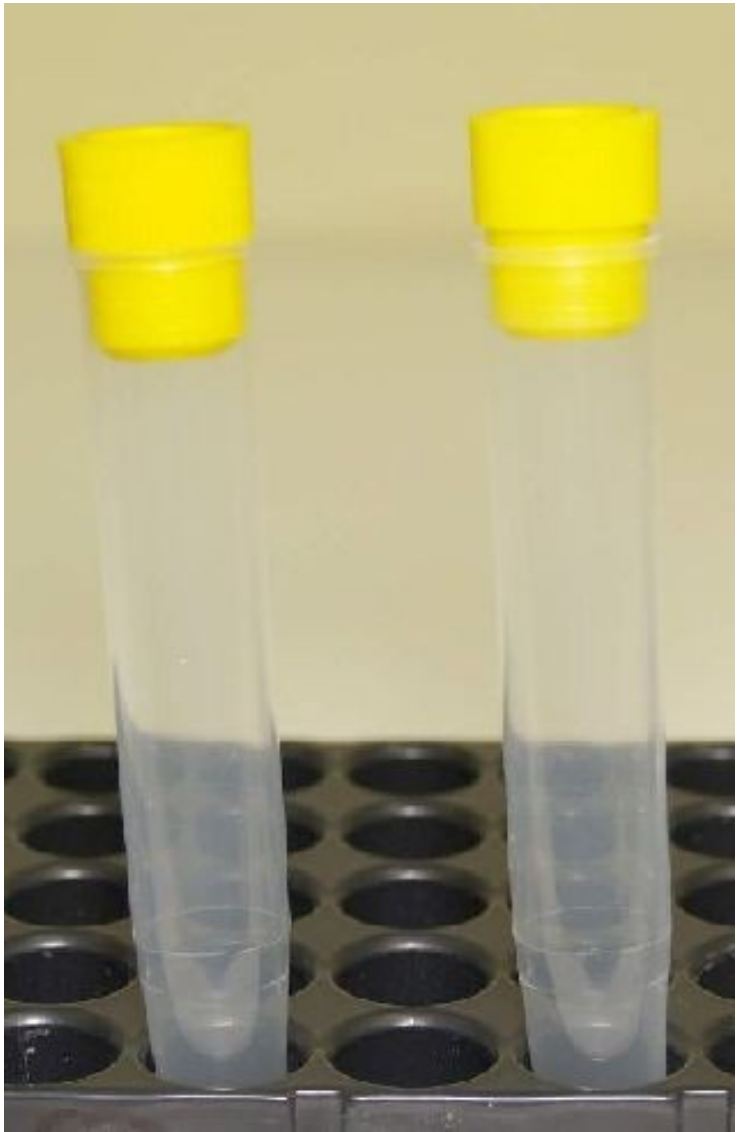

Katetrizace močového měchýře

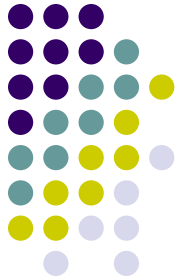

- Zavedení katétru přes močovou trubici do měchýře z důvodu:

- Vyprázdnění
- Odběru vzorku moči
- Zavedení permanentního katetru
- Výplachu močového měchýře
- Zjištění reziduálního objemu moči

Katetrizace močového měchýře

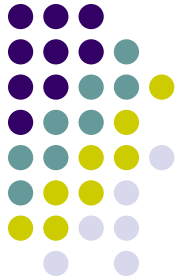

- Vždy za dodržení přísně aseptického postupu!!
- Provádět pouze v nutných případech (riziko infekce a možnost poranění u muže)
- Muži potřebují větší katétry než ženy

Katetrizace močového měchýře

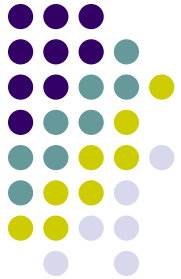

- Druhy katétrů:
- Nelatonův (rovný – univerzální použití)
- Thiemanův (zahnutý zobák – muži)
- Skleněná cévka

- Folleyův (permanentní, 2-3 vstupy + fixační balónek)

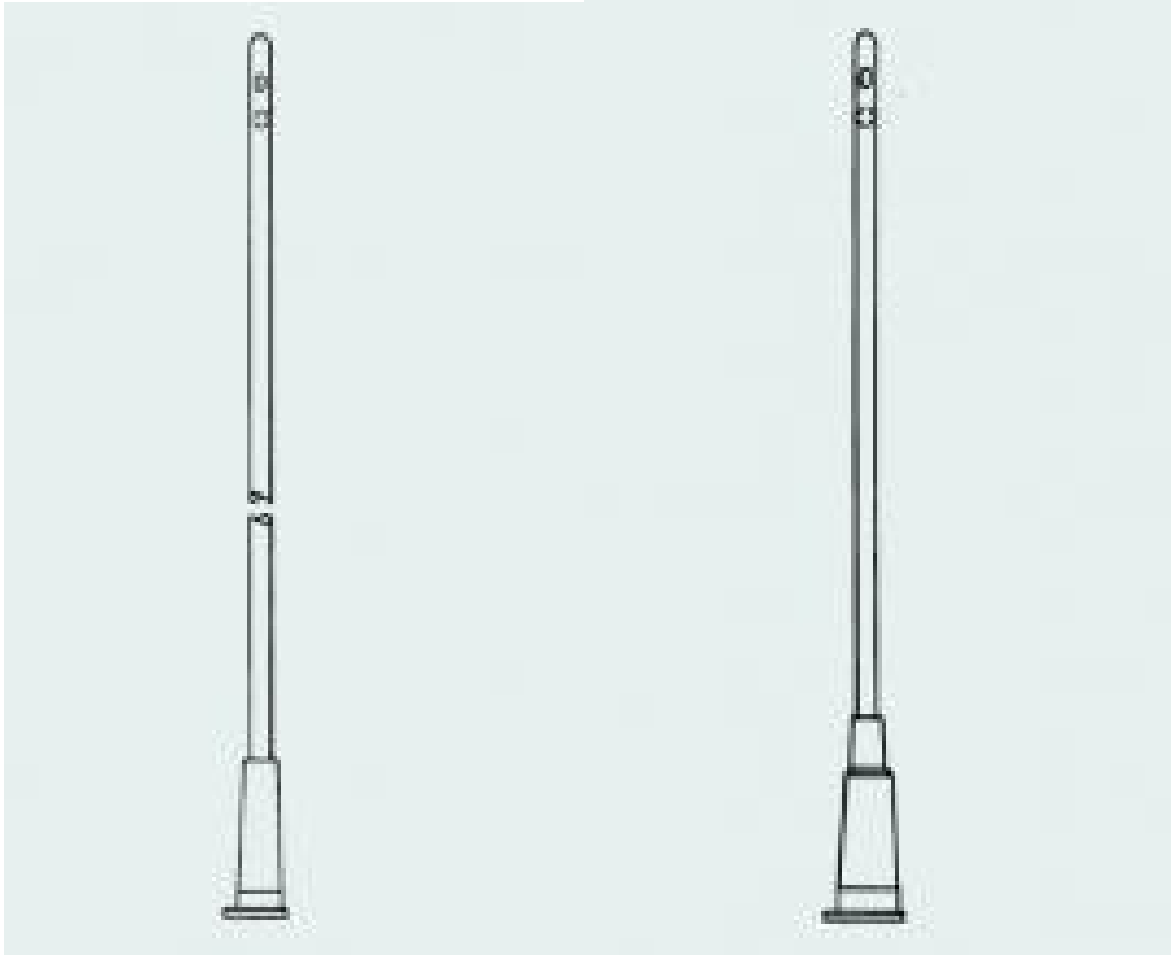

Nelaton

Thieman

Katetrizace močového měchýře

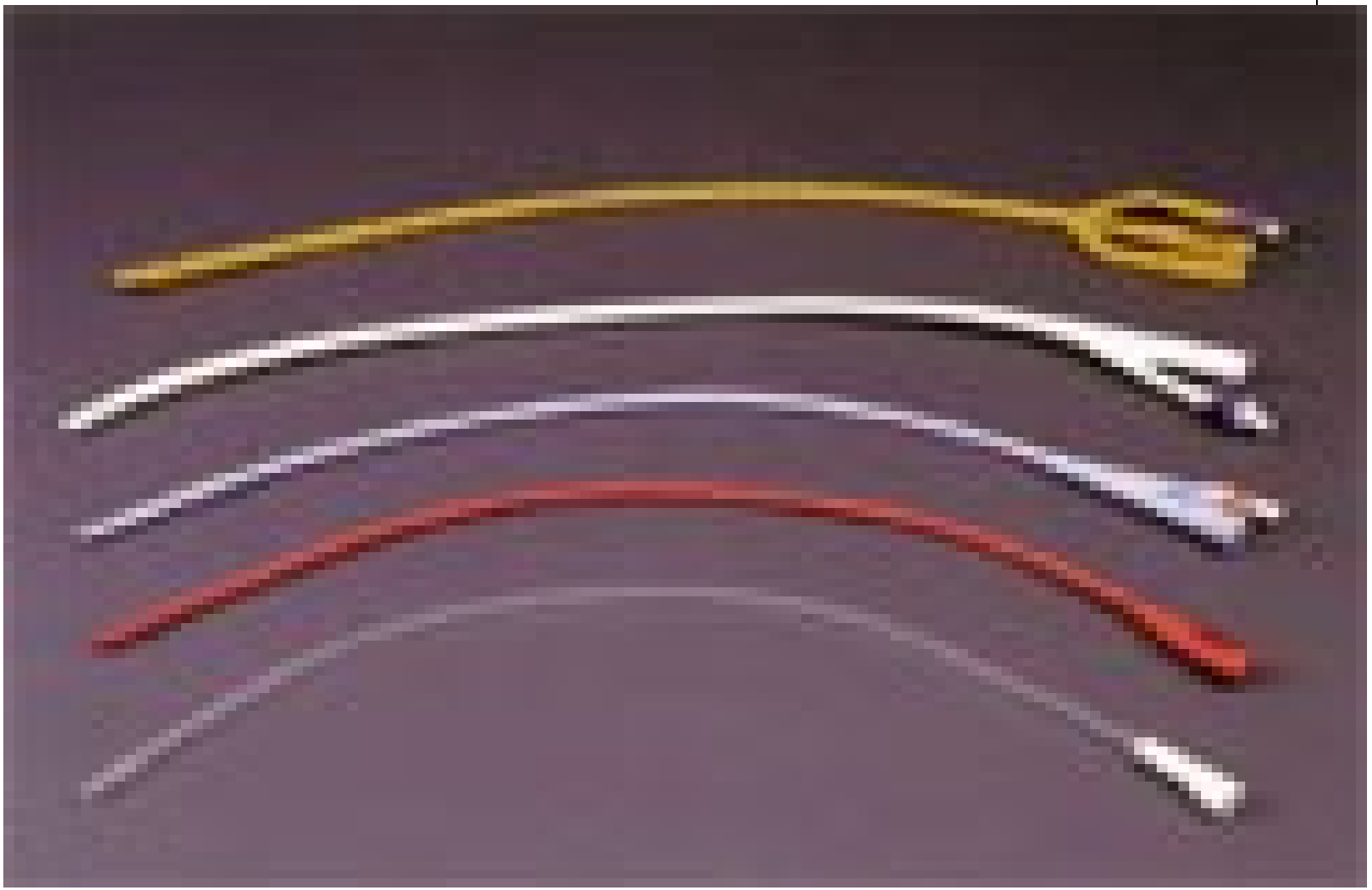

Katetrizace močového měchýře – permanentní katétr

Označení a kalibrace katétrů

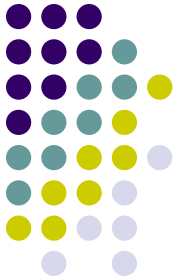

- Charierova stupnice (CH)
- = French (Fr)

př. č. 18 = obvod 18mm, průměr 6mm (5ml)

č. 12 = obvod 12mm, průměr 4mm (5ml)

- Číslo značící obvod a průměr katétru
- + doporučení objemu tekutiny (vzduchu)

do fixačního balónku (cca 5 – 30 ml)

Vyvolání vyprazdňovacího reflexu (močení)

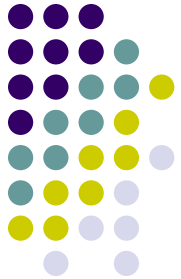

- Vertikalizace
- Intimita
- Pustit vodu z kohoutku
- Opláchnout teplou vodou (sprcha)
- Obklad na podbřišek
- Napít se

- Cévkovat

Katetrizace močového měchýře - ženy

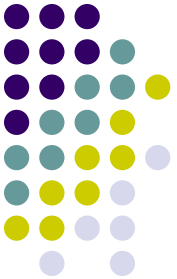

- Pomůcky:

Sterilní cévka, sterilní tampony, dezinfekční roztok, sterilní rukavice, emitní miska, (podložní mísa), buničina, vložka

sběrný sáček + sterilní stříkačka s FR,

sterilní zkumavky+stojánek

Katetrizace močového měchýře - ženy

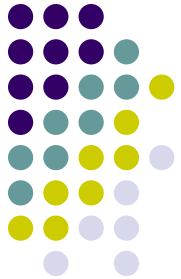

- Postup:

- informace, intimita, hygiena
- vyšetření močového měchýře (retence)
- příprava pomůcek (vše k ruce), osvětlení
- oblečení sterilních rukavic
- Dezinfekce genitálu + ústí uretry (4 tampony)
- Zavedení katetru (cca 4-5 cm),
  ne proti odporu

Katetrizace močového měchýře - ženy

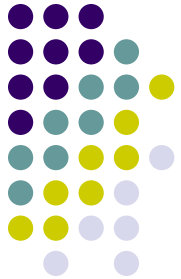

- Postup:

- odběr moči (ne první proud)
- vyprázdnění měchýře
- odstranění katetru

- nebo fixace katetru v měchýři a připojení na sběrný sáček

Zásady

- Sterilní provedení
- Neporušená cévka
- Dostatek informací
- Řádné osvětlení
- Vzorek důkladně označit, neznehodnotit
- Na žádanku uvést: moč cévkovaná!!

Katetrizace MM - Muž

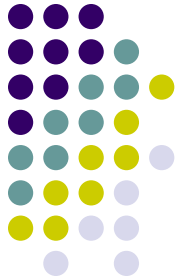

- Provádí lékař s asistencí
- Pomůcky shodné s katetrizací ženy
- + Thiemanův, Folleyův katétr
- + mesocain gel
- Sterilní čtverce, 2 sterilní pinzety nebo peány

Výplach močového měchýře

- Popř. proplach stálé cévky

- FR tělesné teploty
- Janetova sterilní stříkačka
- Plus pomůcky jako ke katetrizaci

- Po aplikaci na určenou dobu uzavřeme peánem (zaklemujeme) cévku, následně vypustíme a sledujeme vzhled obsahu (postup opakujeme)

Zvláštnosti při odběru moči u dětí

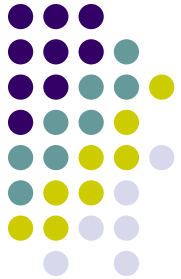

- Kojenci – lepení sterilního sáčku na genitál,
  omytí borovou vodou + osušit,
  po jídle, po koupeli

Lepit od hráze nahoru, odlepovat opačně

Pozor na kontaminaci při přelévání obsahu sáčku do zkumavky (dezinfekce rožku, nedotýkat se ústí zkumavky)

Zvláštnosti při odběru moči u dětí

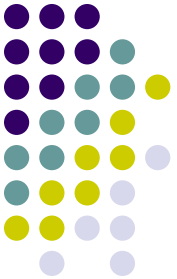

- Menší děti:

– na nočníku, na bobečku v koupelně (děvčátka), ve stoje (chlapci)

Větší děti: nutný dohled